

ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТОЧНОГО БІОТЕСТУВАННЯ ДЖЕРЕЛЬНИХ ВОД МІСТА ХАРКІВ

В. В. Яковлев, д-р геол. наук, професор, Т. В. Дмитренко, канд. техн. наук, доцент

*Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова,
61002, Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
e-mail: yakovlev030157@gmail.com, t_dmytrenko@ukr.net*

Одним із найважливіших завдань на державному рівні є забезпечення населення якісною питною водою. Протягом останніх десятиріч популярними у населення міст є джерельні води, які використовуються для питних і господарсько-побутових цілей. На території м. Харків розташовано більше ніж 20 таких джерел. Спеціальними спостереженнями встановлено, що кожного дня джерела відвідують понад 14 тисяч харків'ян, що дозволяє припускати, що з урахуванням членів їх родин джерельною водою щодня користується близько 50 тисяч людей. За останні роки було проведено реконструкцію найбільш рясних і популярних джерел міста, упорядковані підходи до них. З архівних і літературних джерел відомо, що якість джерельних вод м. Харків не відповідає чинним нормативам. Невідповідність нормативам для питних вод спостерігається за такими показниками, як нітрати, жорсткість, сульфати та ін. Необхідно акцентувати увагу на тому, що джерела формуються на території міста, і перелік показників якості води, що визначаються, є недостатнім. Також недоліком є відсутність широкої інформації про якість води для споживачів. Тому, актуальними є питання ефективного контролю якості джерельних вод та інформованості населення про якість води кожного джерела.

Ці задачі можуть бути виконані шляхом облаштування штучних і наочних водних басейнів з проточною джерельною водою, в якій знаходитиметься звичайна для наших річок іхтіофауна і рослинність. Стан біоти забезпечуватиме поточне біотестування води. Технічно це можуть бути закриті склом басейни біля джерела або акваріуми (також закриті від потрапляння сміття). Такі водні резервуари необхідно періодично чистити й періодично годувати їх «мешканців», що може здійснювати муніципальна служба. Оскільки джерельна вода, як підземна, недостатньо насичена киснем, необхідно забезпечити підкачку повітря й кількісно регулювати подачу нової джерельної води. У разі необхідності підігріву води, особливо у зимовий період, це також забезпечується регулюванням подачі свіжої води й термоелементами. В якості останніх можуть бути використані лампи освітлення, які вмонтовуються у конструкцію басейнів чи акваріумів. Біля акваріумів доцільно розміщувати наочну інформацію для всіх водокористувачів про якість води джерел на підставі результатів лабораторних аналізів води джерел.

Автори сподіваються, що крім забезпечення поточного контролю якості джерельних вод і наочного інформування населення, втілення в життя запропонованої ідеї сприятиме підвищенню культури водоспоживання мешканців м. Харків і може бути використано для інших міст країни.